

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Helenou Nebesařovou jako samosoudkyní v právní věci

žalobkyně: **K. K.**, xxx

xxx

zast. Mgr. Ing. Martinem Lukášem, advokátem

sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1

proti

žalovaným: 1) **Institut Moderní Výživy, s.r.o.**, IČO: 07043708

sídlem Londýnská 730/59, Vinohrady, Praha 2

2) **Ing. L. R.**, nar. xxx

bytem xxx

oba zast. Mgr. Tomášem Pauchem, advokátem

sídlem Sokolovská 695/115b, 186 00 Praha 8

o ochranu proti nekalé soutěži

takto:

- I. Žaloba s návrhem, aby žalovaný 1) a žalovaný 2) byli povinni odstranit článek s názvem „XXX XXX XXX!“ ze dne 10. Ledna 2022 z internetové stránky xxx a zdržet se jejího dalšího šíření, se **zamítá**.

- II. Žaloba s návrhem, aby žalovaný 1) a žalovaný 2) byli povinni poskytnout přiměřené zadostiučinění v podobě uveřejnění omluvy na internetové stránce www.institutmodernivyzyvy.cz, a to tak, že zveřejní článek s nadpisem „Omluva paní K. K. (xxx)“, který na internetové stránce bude ponechán po dobu 6 měsíců. Omluva bude uveřejněna typem písma Arial o velikosti 12 bodů v černé barvě a bude obsahovat následující text:

„OMLUVA PANÍ K. K. (XXX)“

Vážení čtenáři,

na našich internetových stránkách jsme dne 10. ledna 2022 zveřejnili článek s názvem „XXX XXX XXX!“, který byl následně aktualizován, a to dne 11. ledna 2022 a 15. ledna 2022.

Ve výše zmíněném článku jsme uváděli nepravdivé informace týkající se doporučení paní K. K. ohledně užívání lyofilizovaných jater jakožto výrobku s obsahem železa, který byl na jejím instagramovém profilu doporučen užívat ženě ve třetím trimestru těhotenství. Bez jakýchkoliv podpůrných studií jsme v článku mylně uvedli, že vyšší dávky vitamínu A nacházející se v lyofilizovaných játrech mohou poškodit plod těhotné ženy. Studie nicméně potvrdily, že vyšší dávka vitamínu A může být nebezpečná pouze pro ženy v prvním trimestru (a nikoliv třetím). Nadto nebezpečnost vyšší dávky vitamínu A pro ženy v prvním trimestru těhotenství byla prokázána pouze u synteticky přidaného vitamínu A, kdy vitamín A se v lyofilizovaných játrech nachází přirozeně a je tedy bezpečný pro ženy v jakémkoliv trimestru těhotenství (tedy i pro ženy v prvním trimestru).

Článek dále uváděl nepravdivé informace o výrobku s názvem Liver značky Pure Natura, kdy bylo tvrzeno, že vitamín A v množství 2662 µg obsaženém v tomto výrobku je nebezpečný pro těhotné ženy. Toto tvrzení však opět nebylo jakkoliv podloženo a nebylo pravdivé.

Výše uvedený článek byl z výše uvedených důvodů tak z naší internetové stránky odstraněn.

Uvědomujeme si, že jsme jednáním pošpinili čest paní K. K. mezi českou veřejností a zároveň jí způsobili újmu. Na základě rozsudku soudu se proto tímto paní K. K. omlouváme za uvádění nepravdivých informací o její osobě a o výrobku Liver značky Pure Natura na našich internetových stránkách a zavazujeme se tuto újmu ve formě přiměřeného zadostiučinění ve výši 200 000 Kč odčinit“,

se **zamítá**.

- III. Žaloba s návrhem, aby žalovaný 1) a žalovaný 2) byli povinni zaplatit žalobkyni částku 200 000 Kč tak, že žalovaný 1) zaplatí částku 180 000 Kč a žalovaný 2) zaplatí částku 20 000 Kč, se **zamítá**.

- IV. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému 1) náhradu nákladů řízení v částce 56 210,55 Kč a žalovanému 2) náhradu nákladů řízení v částce 19 039,35 Kč, to vše k rukám právního zástupce Mgr. Tomáše Paucha do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala proti žalovaným shora uvedeného rozhodnutí. V žalobě uvedla, že je certifikovanou výživovou poradkyní, která podniká v oblasti výživy a zdravého životního stylu a je jednou ze zakladatelek programu Zdravé těhotenství, jež má za cíl edukovat veřejnost v oblasti zdraví před i v době těhotenství. Žalobkyně pro podporu svého podnikání používá také instagramový účet „xxx“ (dále jen Instagramový účet), na kterém m.j. odpovídá na dotazy veřejnosti. Žalovaný 1) je provozovatelem webové stránky xxx. (dále jen webová stránka). Žalovaný 2) je držitelem doménového jména webové stránky a jedním ze dvou jednatelů žalovaného 1).

2. Dne 7. ledna 2022 odpověděla žalobkyně na Instagramovém účtu na dotaz jedné ze svých sledujících týkající se toho, jak lze nejlépe doplnit železo v tabletách pro ženy ve 34. týdnu těhotenství, kdy doporučila užívat lyofilizovaná játra a dále jíst játra a vejce. Dne 10. ledna 2022 byl na webové stránce zveřejněn článek s názvem „XXX XXX XXX!“ , který byl následně aktualizován dne 11.1. a 15.1.2022. Článek obsahuje m.j. následující nepravdivá tvrzení: „Takovým příkladem (doplněno: rady, která může poškodit zdraví nenarozeného dítěte) je např. rada influencerky „xxx“ z minulého týdne, která na dotaz, jak doplňovat železo v průběhu těhotenství, radí svým sledujícím užívat lyofilizovaná játra (doplněk stravy) a jíst játra a vejce. Proč je to takový problém? Protože lyofilizovaná játra jsou vedle železa také bohatým zdrojem vitamínu A, který může být ve vyšších dávkách pro těhotné TERATOGENNÍ ! To znamená, že může poškodit plod těhotné ženy a způsobit vývojové vady (především poruchy nervového a kardiovaskulárního systému u dítěte, rozštěpy aj.)... „Prakticky v každém článku o příjmu vitamínů u těhotných je upozornění, že vitamín A se nemá u těhotných přijímat nadměrně kvůli riziku poškození plodu a vývojových vad. Přesto influecerka, která se dle svého webu živí prodejem on-line programů pro těhotné si tuto skutečnost asi neuvědomí a jako zdroj železa doporučí těhotné čtenářce lyofilizovaná játra s velmi vysokým obsahem vitamínu A...“ .. „Každý z nás se může mýlit. Nicméně, pokud se mýlí influecerka bez odborného vzdělání s vysokou sledovaností, která radí ženám v tak choulostivé věci, jako výživa v těhotenství a doporučuje nebezpečné množství vitamínu A, které může poškodit plod těhotné ženy, je na místě minimálně veřejná omluva a oprava uvedených doporučení. Místo toho influecerka „xxx“ dále intenzivně pokračuje v šíření nebezpečných dezinformací o konzumaci vitamínu A v těhotenství včetně zásadních početních chyb při přepočtu IU na mcg.“

3. Žalobkyně k výše uvedenému obsahu napadeného článku žalovaných zdůraznila, že lyofilizovaná játra jsou velmi dobře vstřebatelným zdrojem železa spolu s dalšími důležitými vitamíny. Jediné období, kdy bylo prokázáno, že vyšší dávka vitamínu A může být teratogenní, je mezi 15. – 60. dnem těhotenství, což je první trimestr. Nadto rozdíl také hraje fakt, zda se jedná o syntetickou formu vitamínu A, která se v potravinách nE.skytuje přirozeně, nebo o vitamín A vyskytující se v produktu přirozeně. Vitamín A se v lyofilizovaných játrech vyskytuje přirozeně. I kdyby tedy doporučení žalobkyně bylo pro ženu v prvním trimestru těhotenství, nemohlo by ani toto doporučení poškodit její plod. Článek žalovaných však nikterak nerozlišuje ani mezi jednotlivými stádii těhotenství, ani mezi tím, zda se jedná o syntetický přidaný vitamín A nebo o vitamín A vyskytující se v produktu přirozeně. Žalobkyně na svém instagramovém účtu doporučuje výrobek lyofilizovaných jater s názvem Liver značky Pure Natura (dále jen výrobek). Z důvodu chybného údaje na etiketě výrobku spočívajícího v mylném obsahu vitamínu A (5 325 µg) způsobeného výrobcem, došlo k tomu, že na etiketě Výrobku byla po určitou dobu uvedena nesprávná informace o tomto množství. Jakmile byl výrobce na tuto chybu upozorněn, chybný údaj opravil na již správné množství vitamínu A (2662 µg). Článek nicméně uvedený incident dramaturgizuje a o nyní již správném množství vitamínu A ve výrobku uvádí, že se jedná o množství, které překračuje maximální bezpečnou dávku pro těhotné a je před ním třeba veřejně varovat. Toto však není dle žalobkyně založeno na pravdě, neboť ze žádné studie nE.plyývá, že doporučované množství uvedené na etiketě Výrobku může poškodit plod těhotné ženy.

4. Žalobkyně má za to, že výše uvedené jednání žalovaných spočívající ve zveřejnění napadeného článku naplňuje skutkovou podstatu nekalé soutěže dle § 2976/1 o.z. a speciální skutkovou podstatu zlehčování. Jednání žalovaných je vedeno soutěžním záměrem, kdy účelem Článku není ochrana zájmů spotřebitelů, ale snaha očernit žalobkyni v očích veřejnosti tvrzeními, která ač nepravdivá, působí dojmem vysoké odbornosti a znalosti žalovaných, a tím tak podpořit jejich podnikání na úkor žalobkyně. V této souvislosti žalobkyně zdůraznila, že oba jednatele žalovaného 1) mají vysokoškolské vzdělání v oblasti výživy a jsou odborníky s dlouholetou praxí.

5. Žalovaní navrhli zamítnutí žaloby. Uvedli, že žalovaný 1) se zabývá vzděláváním veřejnosti v oblasti výživy, kvality potravin a zdravého životního stylu. Jedním z hlavních cílů žalovaného 1) je přispět ke zlepšení celé oblasti zdravé i sportovní výživy v ČR a bojovat proti množství dezinformací a mýtů ve výživě a zdraví. Za tímto účelem jsou proto na webových stránkách ze strany žalovaného 1) v sekci Blog zveřejňovány články s touto tematikou a rovněž žalovaný 1) pořádá přednášky a workshopy na související téma. Na těchto akcích vystupují jako přednášející i oba jednatele žalovaného 1), kteří byli rovněž mnohokrát přizváni jakožto odborníci do televizních i internetových pořadů zabývajících se výživou, potravinovými doplňky apod. Oba jednatele mají vysokoškolské vzdělání v oblasti výživy a mají ve svých oborech dlouholetou praxi. Vzhledem ke své odbornosti tak žalovaní nemohli nereagovat na příspěvek vysokoškolsky studované nutriční terapeutky Bc. K. V. ze dne 9.1.2022 na jejím instagramovém profilu, která upozornila na situaci, kdy žalobkyně doporučovala (dále Doporučení) těhotné ženě doplněk stravy výrobce PURE NATURA s obsahem lyofilizovaných jater a vysokým obsahem vitamínu A (dále jen Doplněk stravy), přestože se jedná o výrobek, u kterého Výrobce i E-shop uvádí, že není vhodný pro těhotné ženy. Následující den na webových stránkách žalovaného 1) byl zveřejněn napadený článek (dále Článek) vysvětlující problematiku zvýšeného příjmu vitamínu A v těhotenství a zdravotní rizika pro dítě s tím spojená. V Článku byly přehledně vysvětleny maximální hodnoty příjmu vitamínu A vycházející jak z české legislativy, tak z informací Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) i z informací Světové zdravotní organizace (WHO). V době zveřejnění Článku bylo na webových stránkách E-shopu u Doplněku stravy uvedeno, že obsahuje 5 325 µg, což mělo být dle sdělení e-shopu 66,25 % z referenční hodnoty příjmu neboli denního příjmu. Podle EFSA je však doporučený denní příjem vitamínu A pro těhotné 700 µg, v ČR je to dle právních předpisů 800 µg, přičemž jako maximální bezpečná denní dávka pro těhotné se dle WHO označuje množství 2 000 µg vitamínu A za den. Je tedy zřejmé, že Výrobce i E-shopem uváděná hodnota se pohybovala vysoce nad hranicí doporučeného denního příjmu. Ještě téhož dne zveřejnila žalobkyně rozsáhlou reakci na svém Profilu označenou jako „Jak je to s játry v těhotenství?“. V rámci této reakce m.j. uvedla, že „výrobci stejně tak i výrobci potravinových doplňků musí dodržovat legislativu, proto téměř na všem, co si koupíte, naleznete větu, že není určeno těhotným!“. Žalobkyně tak znevážila a zlehčila povinnost varování před užíváním některých potravin a doplňků stravy v době těhotenství vyžadovanou právními předpisy. Dne 11.1.2022 byl proto Článek aktualizován, kdy byla doplněna vyjádření pouze ke konkrétním tvrzením žalobkyně, které sama uvedla. Žalovaní zároveň zaslali e-mailem dotazy výrobci Doplněku stravy, aby si ověřili jím uváděné informace o obsahu vitamínu A, která se jim jako odborníkům zdála chybná. Dne 12.1.2022 tak učinil rovněž provozovatel E-shopu. Dne 13.1.2022 došlo ke změně informací u Doplněku stravy na webových stránkách výrobce tak, že Doplněk stravy měl nově obsahovat 2 662 µg vitamínu A, což má dle výrobce být 332 % denního příjmu. Dne 14.1.2022 žalobkyně opětovně reagovala na svém Profilu, kde tvrdila, že na etiketě Doplněku stravy je uvedena referenční hodnota příjmu 66 % a dále se vyjádřila k některým pasážím Článku, kdy dvakrát uvedla, že Doplněk stravy obsahuje pouze 532 µg, přestože sám výrobce uváděl již novou hodnotu ve výši 2 662 µg vitamínu A. Dne 15.1.2022 upravil množství vitamínu A i E-shop, kdy nově uváděl množství 532,5 µg, tedy informaci odlišnou od výrobce. Dne 15.1.2022 došlo k poslední aktualizaci Článku, který opět poukazoval na změny uváděného obsahu vitamínu A, rozdílnost informací uváděných výrobcem a E-shopem a vysvětloval zdravotní rizika nadužívání

vitamínu A. Dne 16.1.2022 upravil hodnotu množství vitamínu A i E-shop na hodnotu 2 662 µg, která tak odpovídá 332 % denního příjmu.

6. Na základě shora shrnuté časové osy je dle žalovaných zřejmé, že žalobkyně vycházela při svém Doporučení z chybných informací, čehož si jakožto tvrzená odbornice měla být vědoma, přesto si je nijak, a to ani po upozornění, neověřila. Informace o množství vitamínu a výrobce a i následně i E-shop uvedli na pravou míru a veřejně deklarují, že doplněk obsahuje v rámci denního příjmu 332% vitamínu A. Žalobkyně svá mylná tvrzení neupravila, neodstranila a naopak pokračuje v jednání, jimž znevažuje žalované a jejich odbornost. Žalovaní zdůraznili, že rizika doporučení žalobkyně jsou naprosto zásadně popsána lékařskou vědou a jsou zcela mimo rámec jakéhokoliv jinak dovoleného vědeckého dialogu nebo disputace. Zamlčení či později zlehčování těchto rizik, ať už z důvodu trvajících přesvědčení o správnosti Doporučení, či ještě hůře, z důvodu odmítání vlastního pochybení žalobkyně, je zcela neprofesionální a je nutné se mu bránit.

7. Žalovaní dále namítli, že Článek byl ozdrojován, kdy mezi citované zdroje patří publikace EGSA, WHO a další odborné zdroje, což podrobně rozvedli s tím, že dle § 3/1 písm. i) vyhl.č. 58/2018 Sb. každý doplněk stravy obsahující více než 800 µg vitamínu A v denní dávce musí obsahovat doporučení „Nevhodné pro těhotné ženy“. Odkázali rovněž na vyjádření vysokoškolsky vzdělaných nutričních odborníků, kteří potvrdili tvrzení žalovaných v napadeném článku. Z odborných studií a vyjádření vyplývá, že zvýšený příjem vitamínu A nad doporučený denní příjem může poškodit plod těhotné ženy a způsobit vývojové vady plodu, a to především poruchy nervového a kardiovaskulárního systému u dítěte, rozštěpy a další. Žalobkyně navíc Doplněk stravy veřejně doporučovala těhotným ženám i bez rozlišení fáze těhotenství, přičemž výrobce u Doplněku stravy sám uvádí upozornění “Těhotné a/nebo kojící ženy, poraďte se se svým lékařem“. Žalobkyně tak doporučovala Doplněk stravy těhotným ženám s vědomím, že obsahuje 5325 µg, aniž by ji takové množství s ohledem na nepoměr k uváděnému procentuálnímu množství k doporučené denní dávce jakkoliv zarazilo, a následně, když výrobce tuto chybnou informaci opravil, pokračovala v doporučování tohoto produktu s obsahem 2662 µg vitamínu A v denní dávce. Žalovaní dále zdůraznili, že při běžném stravování není jakkoliv nutné doplňovat skrze doplňky stravy vitamín A. Toto platí zejména, pokud samotný Doplněk stravy obsahuje 332 % doporučené denní dávky vitamínu A, ke které je tak nutné přičíst ještě množství vitamínu A zkonsumované ve stravě, které je dle vyjádření odborníků dostatečné.

8. K právní kvalifikaci tvrzeného nekalosoutěžního jednání žalovaní předně namítli, že žalovaný 2) není ve vztahu k žalobkyni v postavení soutěžitele či v hospodářském styku a jeho jednání jakožto držitele domény nemohlo být vedeno soutěžním záměrem. Žalovaný 1) uvedl, že jeho jednání nebylo vedeno soutěžním záměrem, nýbrž jeho cílem bylo upozornit relevantní spotřebitelskou veřejnost na zdravotní rizika hrozící při umělém navyšování příjmu vitamínu A. Z hlediska dobrých mravů soutěže žalovaní odkázali na příslušnou judikaturu s tím, že při posuzování přiměřenosti kritiky je nutné rovněž zohlednit charakter projevu jako celku, tj. kontext, ve kterém byl pronesen a zároveň skutečnost, zda se kritika týká záležitosti veřejného zájmu. Smyslem Článku byla edukace a informování spotřebitele, v tomto případě zvláště citlivé skupiny těhotných žen. Dle žalovaných tedy zveřejnění Článku není v rozporu s dobrými mravy soutěže. Žalovaní dále podrobně popsali jednání žalobkyně vůči žalovaným po zveřejnění Článku s tím, že to byla naopak žalobkyně, která se vůči žalovaným a spotřebitelům dopustila jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže.

9. Žalobkyně v replice trvala na pasívní legitimaci žalovaného 2) s tím, že je podnikající fyzickou osobou a jako jednatel žalovaného 1) je spoluzodpovědný za obsah Webových stránek. Žalobkyně a žalovaní podnikají v oblasti poradenské činnosti a kurzů zaměřených na zdravou stravu a životní

styl. Rozpor s dobrými mravy soutěže v jednání žalovaných žalobkyně spatřuje i ve skutečnosti, že cílem Článku bylo využít výkonu žalobkyně ve prospěch žalovaných tak, a by se zvýšila sledovanost žalovaných na jejich webové stránce a na sociálních sítích. Trvala na tom, že zveřejněný Článek obsahuje nepravdivé informace o výkonech žalobkyně a zdůraznila, že žalovaní nejednali se znalosti a pečlivosti odborníků. V této souvislosti odkázala především na odborná vyjádření gynekoložky MUDr. K. B. či nutričních specialistek Mgr. E. H. a J. Z. s tím, že sušená játra obsahují přírodní vitamín A, u něhož nebyla prokázána teratogenita a jejich konzumace je těhotným ženám doporučována. Byť by i byly žalovanými rozšiřované informace pravdivé, dopustili se ve smyslu ust. § 2981/2 o.z. zlehčování, neboť nejednali v oprávněné obraně. V této souvislosti zdůraznila, že Článek se netýkal žalovaných, přičemž to byli žalovaní, kdo jako první začali se zlehčujícím jednáním vůči žalobkyni.

10. Mezi účastníky nebylo v řízení sporným, že žalobkyně podniká v oblasti výživy a zdravého životního stylu se zaměřením na výživu v období těhotenství, přičemž v rámci svého podnikání užívá svůj instagramový účet „xxx“. Sporu nebylo rovněž o tom, že žalovaný 1) je společností, která se zabývá vzděláváním veřejnosti v oblasti výživy, kvality potravin a zdravého životního stylu. Spornou nebyla rovněž skutečnost, že žalovaný 2) a pan M. Š. jsou jednateli žalované společnosti a jsou zároveň vysokoškolsky vzdělanými odborníky v oblasti výživy s dlouholetou praxí. Žalovaní rovněž nespороvali, že žalovaný 1) je provozovatelem webových stránek xxx (dále jen Webové stránky) a žalovaný 2) je držitelem doménového jména vztahujícího se k Webovým stránkám.

11. Z komunikace na instagramovém profilu „xxx“ ze dne 7.1.2022 bylo zjištěno, že k dotazu jedné ze sledujících „Jaké doplnění železa v tabletách je nej? Jsem 34tt a tardyferon nevím“ odpověděla žalobkyně: „Lyofilizovaná játra. Jíst játra a vejce PURAVIA.CZ“.

12. Z článku zveřejněném na Webových stránkách žalovaného 1) ze dne 10.1.2022 s názvem „XXX XXX XXX“ bylo zjištěno, že žalovaný 1) v úvodu připomíná, že již několik let varuje před mýty, nesmysly a hloupými radami o výživě od různých influencerů a šarlatánů bez odborné kvalifikace a vzdělání. „Takovým příkladem je např. rada influencerky „xxx“ z minulého týdne, která na dotaz, jak doplňovat železo v průběhu těhotenství radí svým sledujícím užívat lyofilizovaná játra (doplněk stravy) a jíst játra a vejce. Proč je to takový problém? Protože lyofilizovaná játra jsou vedle železa také bohatým zdrojem vitamínu A, který může být ve vyšších dávkách pro těhotné TERATOGENNÍ....Přímo výrobce tohoto produktu, na který tato „influencerka“ odkazuje, na svojí webové stránce u tohoto produktu důrazně varuje, že produkt není vhodný pro těhotné ženy!“ Žalovaný 1) dále odkazuje na doporučený denní příjem vitamínu A pro těhotné ženy: dle evropské agentury EPSA 700 mcg, v ČR 800 mcg, za maximální bezpečnou denní dávku pro těhotné označuje WHO 2000 mcg vitamínu A... „běžný příjem ve stravě dospělých často přesahuje hranici 800 mcg sám o sobě. Doporučený preparát od výrobce, se kterým má tato „influencerka“ spolupráci, však obsahuje v denní dávce celých 5 325 mcg, tedy více jak šestinásobek doporučené denní dávky pro těhotné v ČR a téměř trojnásobek maximální bezpečné dávky pro těhotné. Právě proto výrobce tohoto produktu těhotné před tímto tučným písmem s vykřičníkem varuje“. Žalovaný 1) pak v další části odkazuje na předcházející upozornění výše uvedené dezinformace nutriční terapeutkou Bc. K. V. (vystudovanou na Lékařské fakultě Ostravské univerzity) a rozebírá vysokou sledovanost uvedené „influencerky“ na instagramu s tím, že toto není v žádném případě náhradou odborné kvalifikace a vysokoškolského vzdělání v oblasti výživy. „Protože výživa není móda nebo kosmetika a může tu jít o zdraví“. Žalovaný 1) pak v závěru poukazuje 27 300 sledujících „influencerky“ a 272 sledujících vysokoškolsky vzdělané nutriční terapeutky K. V. a klade otázku, „komu většina laické veřejnosti na první pohled uvěří a čím tvrzení osloví na soc. sítích více těhotných žen? Je proto třeba si dát velký pozor na to, od koho se přijímají rady o výživě a zdraví. Počet sledujících ani „nablýskané“ on-line programy nejsou žádným

ukazatelem kvality poskytovaných rad a služeb“. Článek odkazuje na zdroje. V záhlaví Článku je zobrazen odkaz na Varovný výrobce produktu (zdůrazněno v červeném rámečku) „Produkt není vhodný pro těhotné ženy! V případě dotazů se prosím zdarma obraťte na naši odbornou poradnu:poradna@puravia.cz“.

13. Soud dále zjistil, že dne 10.1.2022 žalobkyně na svém instagramovém profilu zveřejnila reakci pod názvem „Jak je to s játry v těhotenství?“, kde se obsáhle věnuje problematice konzumace jater jako zdroje vitamínu A. Přípouští, že předávkování vitamínem A je v těhotenství nebezpečné, přičemž konzumace jater se však nerovná automaticky předávkování, což podrobně rozebírá. Mimo jiné uvádí, že pokud vnitřnostem někdo neholduje, lze konzumovat lyofilizovaná játra v kapslích a dodává, že „výrobce musí dodržovat legislativu stejně jako jakýkoliv jiní výrobci doplňků, proto téměř na všem, co si koupíte, naleznete větu, že není určeno těhotným“. Žalovaný 1) následně dne 11.1.2022 reagoval doplněním Článku. Z obsahu vyplývá, že žalovaný 1) se rozhodl z důvodu dále intenzivně šířených dezinformací influencerkou „xxx“ o konzumaci vitamínu A v těhotenství včetně zásadních početních chyb v přepočtu IU na mcg na tato tvrzení reagovat, přičemž následně opakoval a doplnil svá odborná stanoviska k danému tématu s odkazem na zdroje. Na vyjádření žalobkyně reagovala i nutriční specialista Bc. K. V. na profilu @dosytasrozumem pod názvem „Musím se ještě jednou vyjádřit...“ s tím, že odborně polemizovala se žalobkyní o důležitosti a odborném zakotvení upozornění „není vhodné pro těhotné“ na sporném výrobku, přičemž se odkazovala na odborná skripta zkušených pediatrů : „v graviditě nedoporučujeme opakovanou konzumaci jater!“ a uzavřela, že at' je riziko sebemenší, žádná žena toto riskovat nechce. Je třeba hledat informace u uznávaných institucí a také informace aktuální.

14. Mezi účastníky nebylo sporným, že dne 13.1.2022 došlo na webových stránkách výrobce ke změně informace u Doplněku stravy tak, že namísto uváděné hodnoty vitamínu A 5 325 mcg (μg) došlo ke změně na 2 662 μg vitamínu A. Dne 14.1.2022 žalobkyně na svém instagramovém profilu opět reagovala na Článek žalovaných s tím, že byla neprávem osočena a obviněna a není si vědoma žádného pochybení, přičemž m.j. zdůraznila, že Doplněk stravy užívala sama v těhotenství, což konzultovala se svým gynekologem a odbornou poradnou Puravie, přičemž k tomu zveřejnila svoji fotografii s dítětem. Za svými doporučeními si stojí. K obsahu vitamínu A v Doplněku stravy uvedla, že se žalovaný 1) chytil nesprávného údaje 5 325 mcg na etiketě, přičemž uvedla, že Doplněk stravy obsahuje pouze 532,5 mcg vitamínu A.

15. Z aktualizace Článku ze dne 15.1.2022 vyplývá, že žalovaný 1) poukázal na změnu obsahu vitamínu A s tím, že Doplněk stravy neobsahuje 5 325 μg vitamínu A (tj. 662,5 % namísto nesprávně uvedených 66,25 %), ale „jen“ 2662 μg , což stále odpovídá 332% doporučené denní dávky, resp. referenční hodnoty příjmu. Zároveň reagoval na neznalost suplementu ze strany influencerky „xxx“, která uváděla dne 14.1.2022 údaj 532,5 μg , což je v rozporu s opravenou hodnotou islandského výrobce. Žalovaný se v závěru zamýšlí nad tím, zdali stojí těhotným ženám takto riskovat, když si tohoto rozporu dlouhé měsíce nevšimla farmaceutka odborné poradny Puravia, která dnešního dne opravila dávku 5 325 μg na 532,5 μg , a to v rozporu s hodnotou uváděnou výrobcem. Je otázkou, nakolik je bezpečné se těmito lidem svěřovat do péče a užívat produkt, u kterého nemají jistotu, kolik mikrogramů reálně obsahuje a hodnoty ve složení neustále mění. Z provedeného dokazování dále vyplynulo, že i E-shop Puravia.cz opravil následně hodnotu vitamínu A na 2 662 mcg (μg).

16. Z dokumentu Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) – Referenční hodnoty ve stravě: zveřejněná doporučení provitamin A (zveřejněném 5.3.2015) bylo zjištěno, že Panel stanovil referenční denní příjem pro těhotné ženy 700 μg . Z dokumentu vyplývá, že mezi potravinu

bohaté na vitamín A patří m.j. maso, máslo, mléčné výrobky, vejce, zelenina a ovoce. Z pokynů WHO: Suplementace vitamínu A u těhotných žen, 2011, vyplývá, že suplementace vitamínu A v těhotenství se nedoporučuje. Doporučuje se pouze v oblastech, kde existuje závažný veřejný zdravotní problém související s nedostatkem vitamínu A. Jednorázová dávka suplementace vitamínu A > 25 000 IU se nikdy nedoporučuje, zejména mezi 15. a 60. dnem po početí, kdy se mohou objevit teratogenní účinky. Z článku „Jak bezpečné jsou vysoké dávky vitamínu A?“ zveřejněném na webových stránkách Informačního centra bezpečnosti potravin (které je součástí Odboru bezpečnosti potravin MZ ČR) m.j. vyplývá informace a doporučení, že játra jsou zvláště dobrým zdrojem vitamínu A (obsahuje mnohem větší množství než ostatní potraviny). „Ženám, které jsou těhotné nebo pomýšlejí na dítě, se doporučení nemění – měly by vyloučit konzumaci suplementů obsahujících vitamín A a konzumaci játrových produktů, neboť velkým množstvím vitamínu A mohou uškodit ještě nenarozenému dítěti“. Soud dále zjistil z článku s názvem „Nadbytek vitamínu A ohrožuje těhotné“ zveřejněném na severu Novinky.cz dne 16.9.2005, že autor článku Petr Veselý se rovněž zabývá danou tematikou s tím, že se m.j. odkazuje na odborné stanovisko MUDr. Miroslava Peterky, CSc. z Ústavu experimentální medicíny AV ČR, který na základě výsledku svého zkoumání uvedl, že naprosté většině lidí ze zemí, jako je naše, nehrozí nedostatek vitamínu A, neboť je obsažen v dostatečné míře v běžně konzumovaném jídle. Pokud jde o přebytek tohoto vitamínu, bývá mimořádně nebezpečný pro ženy, které chtějí otěhotnět nebo už těhotné jsou. Dovede budoucímu miminku způsobit některou z vrozených vad (rozštěp, další defekty obličeje a vrozené vady srdce, případně končetin). Předávkování dle autora mohou způsobit prakticky dvě věci. Když žena užívá nadměrné dávky uměle vyrobeného vitamínu A. Nebo když si dopřává příliš mnoho zvířecích jater. Z článku s názvem „Vitamíny v graviditě – přínos a rizika“ autorů doc. MUDr. Pavla Hlúbika, CSc. a Ing. Hany Strítecké, Ph.D., z Vojenské Lékařské Akademie JEP, Hradec Králové, zveřejněném na www.internimedicina.cz (7/2004) vyplývá, že autoři m.j. upozorňují na to, že neadekvátní příjem vybraných vitamínů může negativně ovlivnit zdravotní stav těhotné a spolupodílet se na vzniku malformací, uplatněním toxických, event. teratogenních efektů nadměrného příjmu především vitamínu A. Riziko nadměrného užívání vitamínu A ve formě suplementace je jednoznačně prokázáno u vitamínu A – teratogenní efekt.

17. Z webové prezentace „Společnosti pro výživu“ (SPV) bylo zjištěno, že se jedná o nezávislé mezioborové sdružení odborníků na výživu a zájemců o vědecky podložené informace z oblasti výživy a potravinářství. Společnost byla založena v roce 1945 jako občanské sdružení a je členem Federace evropských společností pro výživu a Mezinárodní unie společností pro výživu a její členové se účastní odborných akcí pořádaných těmito společnostmi. Předsedou SPV je MUDr. Petr Tláškal, CSc., vedoucí lékař odd. léčebné výživy FN Motol. Z písemného vyjádření MUDr. Petra Tláškala, CSc., (předloženého v řízení žalovanými) vyplývá, že k dotazu ohledně vhodnosti konzumace doplňků stravy s lyofizilovanými játry v těhotenství m.j. uvedl následující. Je všeobecně známé, že vitamín A ve vysokých dávkách (nad hodnotu referenčního příjmu této živiny za den) představuje nebezpečí pro těhotné ženy, protože může mít tzv. teratogenní účinky, tedy poškodit plod těhotné ženy. Právě játra jsou bohatým zdrojem vitamínu A, a proto se obecně nedoporučuje ženám, zvláště v prvním trimestru těhotenství, játra příliš často konzumovat. Občasná konzumace jater a jiných zdrojů vitamínu A z běžných potravin v rámci pestrého jídelníčku nemusí představovat zvýšené nebezpečí. V takovém případě ale denní příjem vitamínu A obvykle nepřesahuje referenční hodnotu pro příjem této živiny za den (v ČR 800 mikrogramů za den). Něco jiného ale mohou být doplňky stravy, které na rozdíl od běžných potravin mohou obsahovat výrazně vyšší koncentrované množství vitamínu A, a být tak pro těhotné ženy a jejich plod už potenciálně rizikové a nebezpečné. To je i v případě zmíněného doplňku výživy s tzv. lyofilizovanými játry, které jsou velmi koncentrovaným zdrojem vitamínu A. V této souvislosti MUDr. Tláškal odkázal na § 3 vyhl.č. 58/2018 Sb. s tím, že doplněk stravy skutečně doporučení „Nevhodné pro těhotné ženy“ obsahuje. Pokud tedy dotyčná influencerka i přes toto upozornění veřejně

doporučovala na sociálních sítích těhotným ženám konzumaci tohoto doplňku stravy s lyofilizovanými játry, který měl konkrétně obsahovat v denní dávce 5 325 mikrogramů vitamínu A a následně po zjištění chybě a po opravě etikety 2 662 mikrogramů vitamínu A (nadto v souladu s legislativou viditelně označený „produkt není vhodný pro těhotné ženy“), lze takové doporučení považovat za nebezpečné a rizikové pro plod těhotné ženy, protože se jedná o více než šestinásobek (po úpravě etikety stále o více než trojnásobek) referenční hodnoty příjmu vitamínu A za den pro těhotné.

18. Žalobkyně předložila k důkazu několik příspěvků nutriční specialistiky Mgr. E. H. na instagramu týkající se Článku žalovaného 1) a reakcí žalobkyně ve vztahu ke konzumaci lyofilizovaných jater zn. Pure Natura, z nichž vyplývá, že názory žalovaných považuje jmenovaná za zastaralé. Je názoru, že konzumace jater v těhotenství není problém, avšak suplementace vysokých dávek syntetického retinolu ano. Má za to, že produkt lyofilizovaných jater je spíše funkční potravinou, než doplňkem stravy. Zdůraznila, že teratogenní účinky byly zaznamenány pouze ze suplementace syntetickým vitamínem A, nikoliv však ze stravy. Žalobkyně se v rámci emailové korespondence zastala i výživová poradkyně J. Z. s tím, že označila rady žalobkyně týkající se jater v kapslích za inspirující a za jejím vyjádřením stojí. Z vyjádření gynekoložky MUDr. K. B. z Uherskohradištské nemocnice (předložené žalobkyní) ze dne 30.6.2022 vyplývá, že jmenovaná doporučuje těhotným 1-2x týdně jádra v potravě případně sušená v kapsli. Souhlasí s citací jednoho vědce v knize Lily Nicholson/To pravé jídlo v těhotenství/, dr. Buss, že játra a potravinové doplňky nemají tentýž teratogenní potenciál. Doporučení těhotným ženám ohledně konzumace jater, založená na teratogenitě doplňků vit. A by měla být přehodnocena. Jmenovaná lékařka zaznamenala pouze jediný případ vrozené vady po suplementaci, a to syntetického vit. A v prvním trimestru. Soud dále zjistil (k návrhu žalovaných) z webových stránek, že Mgr. E. H. je zakladatelkou a poradkyní Puravia.cz – e-shopu nabízející doplněk stravy zn. Pure Natura. Z instagramového profilu J. Z. vyplývá, že jmenovaná m.j. propaguje e-shop PURAVIA.

19. Na základě shora provedeného dokazování dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná. Podle ust. § 2976/1 o.z. je třeba pro naplnění skutkové podstaty nekalé soutěže splnit kumulativně tři znaky, a to jednání v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit žalobci jako soutěžiteli újmu. V daném případě soud předně uvádí, že u žalovaného 2) není splněna první podmínka generální klauzule, a to jednání v hospodářském styku, byť je držitelem živnostenského oprávnění a doménového jména. Z provedeného dokazování jednoznačně vyplynulo, že napadený článek byl zveřejněn pod hlavičkou žalovaného 1) na jeho webových stránkách (jméno autora není uvedeno). Žalobkyní namítaná skutečnost, že žalovaný 2) je jedním z jednatelů žalované společnosti, jeho pasivní legitimaci v daném nekalosoutěžním sporu nezakládá. Soud proto z uvedeného důvodu žalobu ve vztahu k žalovanému 2) zamítnul, aniž se bylo třeba zabývat dalšími znaky tvrzené nekalé soutěže.

20. Jak bylo shora uvedeno, žalobkyně a žalovaný 1) podnikají v obdobném segmentu trhu, a to v oblasti výživy a zdravého životního stylu. Lze je tedy považovat za soutěžitele. Soud se proto ve vztahu mezi těmito účastníky zabýval dále otázkou, zda obsah napadeného článku je ve vztahu k žalobkyni v rozporu s dobrými mravy soutěže. Na základě shora provedeného dokazování dospěl soud k závěru, že Článek obsahuje pravdivá skutková tvrzení, a že kritika žalobkyně stojí na pravdivých základech. Žalovaný 1) v řízení prokázal, že užívání nadměrného množství vitamínu A) v průběhu těhotenství může mít teratogenní účinky, na čemž se shodují renomovaní odborníci a instituce. Zejména vyjádření MUDr. Petra Tláškala, CSc. (reagující přímo na projednávanou věc žalobkyně) považuje soud pro posouzení věci za významné. Ostatně přípustné limity denních dávek vitamínu A u těhotných žen jsou zakotveny v právních předpisech a doporučeních WHO a EFSA, jak shora uvedeno. Pokud se žalobkyně odkazovala na vyjádření Mgr. E. H. a J. Z., soud

s ohledem na jejich prokazatelný obchodní vztah ke spornému Doplnku stravy, nepovažuje jejich stanoviska za objektivní, nE.hověl proto návrhu žalobkyně na svědeckou výpověď jmenovaných. Soud dále konstatuje, že vyjádření gynekoložky MUDr. B. nemůže ve srovnání se stanovisky řady renomovaných odborníků pro posouzení pravdivosti výroku žalovaného 1) obstát. Doplněk stravy, který žalobkyně v rámci sporného dotazu doporučovala, ostatně obsahuje (v rozhodnou dobu obsahoval) varování, že není vhodný pro těhotné ženy. Žalobkyně přesto, aniž by sledující tazatelku upozornila na výše uvedená rizika a doporučila konzultaci s lékařem, bez dalšího doporučila těhotné ženě konzumaci Doplnku stravy – lyofilizovaná játra, který obsahuje doporučení, že není vhodný pro těhotné ženy. V daném případě se nejednalo o soukromou emailovou korespondenci, nýbrž o zveřejnění odpovědi na instagramu, tedy o veřejné sdělení. Žalobkyně si musela za dané situace být vědoma skutečnosti, že její doporučení mohou číst i další těhotné ženy. Nadto, pokud žalobkyně argumentuje stádiem těhotenství tazatelky, doporučení v tomto smyslu není nijak konkretizováno. V reakci na Článek pak žalobkyně na svém instagramovém profilu dokonce zdůraznila, že sama bez problémů Doplněk stravy v těhotenství užívala a doporučení WHO bagatelizovala. V této souvislosti se soud ztotožňuje s názorem nutriční specialistiky Bc. V., že byt' by riziko postižení plodu bylo sebemenší, je nutné na něj těhotné ženy upozornit. Soud proto neshledal za potřebné vyslechnout žalobkyní navrhované svědky – gynekologa žalobkyně a její porodní asistentky. Nadto tato argumentace jde mimo rámec základního problému, že žalobkyně ve svém doporučení neupozornila na prokázaný fakt, že nadměrné užívání vitamínu A je v těhotenství škodlivé.

21. Z provedeného dokazování dále vyplynulo, že pravdivá byla žalovaným 1) i uváděná množství vitamínu A na Doplnku stravy vč. následné změny, která mnohonásobně přesahují denní limit stanovený legislativou. Na pravdivém základu byla i kritika žalovaného 1), že žalobkyně nemá vysokoškolské vzdělání v daném oboru, a že nedisponuje takovou odbornou kvalifikací, aby mohla radit těhotným ženám v otázce výživy v průběhu těhotenství. Žalobkyně k dotazu soudu uvedla, že je absolventkou gymnasia, jiné školní vzdělání nemá. Soud v této souvislosti uvádí, že má za to, že žalobkyní odkazovaný šestiměsíční kurz, z něhož má certifikát (či jiné krátkodobé kurzy), nemohou nahradit v tak citlivé záležitosti jako je přijímání potravin a jejich doplňků v průběhu těhotenství příslušné lékařské či jiné VŠ vzdělání v daném oboru. Jak vyplynulo z provedeného dokazování, žalobkyně namísto toho, aby své sledující odkázala na poradu s lékařem (s nimž se ostatně i sama v průběhu těhotenství radila) své Doporučení po zveřejnění Článku obhajovala a názory žalovaného a odborných institucí zlehčovala, přestože k tomu neměla žádný reálný základ ani příslušnou kvalifikaci. Navíc uvedla v rozporu s výrobcem nesprávnou hodnotu vitamínu A na Doplnku stravy (532,5 mcg). Nebezpečnost zveřejňovaných stanovisek a doporučení žalobkyně zvyšuje i velký počet sledujících instagramového profilu žalobkyně.

22. Podle ust. § 2984/2 o.z. speciální skutkovou podstatu nekalé soutěže zlehčování naplňuje i rozšiřování údajů o poměrech, výkonech nebo výrobku jiného soutěžitele, pokud jde o údaj pravdivý, avšak soutěžitel nebyl k takovému jednání okolnostmi donucen. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že i pro naplnění speciální skutkové podstaty nekalé soutěže je třeba posuzovat, zda jednání žalovaného je v rozporu s dobrými mravy soutěže dle generální klauzule nekalé soutěže. Dle konstantní judikatury je třeba v každém jednotlivém případě posuzovat, zda forma veřejné prezentace pravdivé informace byla přiměřená a zda zásah do pověsti žalobce jako podnikatele je nE.hnutelným průvodním jevem výkonu kritiky, tedy zda primárním cílem kritiky (soutěžním záměrem) není zneuctění dané osoby. Při posuzování přiměřenosti kritiky je nutno rovněž zohlednit charakter projevu jako celku, tj. kontext, ve kterém byl pronesen a zároveň skutečnost, zda se kritika týká záležitosti veřejného zájmu. Debata o věcech veřejných požívá velmi silnou ochranu (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo sp. zn. 1773/2021-117 ze dne 30.11.2021).

23. V daném případě nemůže být sporu o tom, že výživa ženy v těhotenství a vývoj zdravého plodu je velmi citlivou záležitostí a upozornění na možná rizika malformací plodu spojená s konzumací nadměrného množství živin (v daném případě vitamínu A) je záležitostí veřejného zájmu. Žalovaná společnost se v rámci své činnosti zabývá m.j. osvětou a vzděláváním veřejnosti v oblasti výživy, přičemž na svých webových stránkách zveřejňuje články na dané téma, kdy jednatele žalovaného jsou uznávanými odborníky v dané oblasti. Žalobkyně ani netvrdila, že by žalovaný 1) propagoval v rámci své podnikatelské činnosti konkurenční doplněk stravy či jiný výrobek v dané oblasti. S ohledem na výše uvedená zjištění a závěry se soudu jeví jako opodstatněné, že žalovaný 1) měl potřebu reagovat (v návaznosti na zveřejněnou kritiku Bc. V.) na nevhodné Doporučení zveřejněné na instagramu žalobkyní, a to v zájmu zdraví těhotných žen, nikoliv za účelem poškodit pověst žalobkyně. Soud má za to, že žalobkyní namítaný účel zvýšení sledovanosti na sociálních sítích je možná hlavním cílem bez ohledu na důsledky pro některé influencery, nelze však tuto zásadu zevšeobecňovat pro všechny odborné subjekty zabývající se danu tematikou. Jinými slovy, soud dospěl k závěru, že soutěžním záměrem žalovaného 1) zveřejnit reakci na Doporučení žalobkyně nebylo poškodit podnikatelské zájmy žalobkyně, nýbrž se v rámci odborné diskuze ohradit proti konkrétnímu doporučení žalobkyně, a to v zájmu zdravé výživy žen v těhotenství. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že žalobkyně v rámci svého podnikání doporučovala těhotným Doplněk stravy nevhodný pro těhotné a obsahující mnohonásobně vyšší hodnotu vitamínu A než je přípustná, což lze považovat za nebezpečné a rizikové pro plod těhotné ženy (viz stanovisko MUDr. Tláškalá). Dále je třeba uvést, že i další doplnění Článku ze dne 11.1.2022 a ze dne 15.1.2022 byla adekvátní reakcí žalovaného 1) na zveřejnění odpovědi žalobkyně a měnící se množství vitamínu A výrobcem a E-shopem s tím, že žalobkyně doporučuje těhotným ženám Doplněk stravy, aniž by znala dostatečně jeho obsah.

24. Soud tedy uzavírá, že zveřejnění Článku vč. jeho dvou aktualizací ze strany žalovaného 1) (obsahující pravdivé informace a kritiku na reálném pravdivém základu) nepovažuje s ohledem na zjištěné okolnosti za rozporné s dobrými mravy soutěže, neboť reakce žalovaného 1) s ohledem na citlivé téma - možné ohrožení zdraví těhotných žen a plodu byla přiměřená, přičemž k tak ostré reakci na dané téma byla žalovaná společnost coby odborník v oblasti výživy okolnostmi donucena. Soud proto ze všech shora vedených důvodů žalobu v celém rozsahu zamítnul. Pro úplnost soud uvádí, že se v řízení nezabýval ani neprováděl dokazování k žalovanými namítanému pokračování tvrzených protiprávních ataků ze strany žalobkyně vůči žalované straně vztahujícím se k danému tématu, neboť uvedené jednání jde již nad rámec tohoto sporu.

25. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 142/1 o.s.ř. Žalovaným byla přiznána dle vyhl.č. 177/1996 Sb. náhrada za účelně vynaložené náklady právního zastoupení za 6 úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, nahlížení do spisu ze dne 10.5.2022 po rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření, vyjádření k žalobě ze dne 24.5.2022, vyjádření –replika ze dne 19.1.2022 a účast na jednání dne 20.1.2023 – 2 úkony). Žalovanému 1) byla přiznána odměna v částce 7 280 Kč za 1 úkon (vyčíslená z tarifní hodnoty 200 000 Kč, sestávající se z 2x 10 000 Kč a 180 000 Kč, snížená o 20%), 6x rež. paušál, s připočtením 21 % DPH v částce 9 550,80 Kč a jedné poloviny nákladů za překlady v částce 1 179,75 Kč (doložené fakturou), celkem 56 210,55 Kč. Žalovanému 2) byla přiznána odměna v částce 2 160 Kč za jeden úkon (vyčíslená z TH 40 000 Kč, sestávající se z 2x 10 000 Kč a 20 000 Kč, snížená o 20%), 6x rež. paušál po 300 Kč, s připočtením 21 % DPH v částce 3 099,60 Kč a ½ nákladů za překlady v částce 1 179,75 Kč, celkem 19 039, 35 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení prostřednictvím podepsaného soudu k Vrchnímu soudu v Praze.

V Praze dne 20. ledna 2023

JUDr. Helena Nebesařová v.r.
předsedkyně senátu